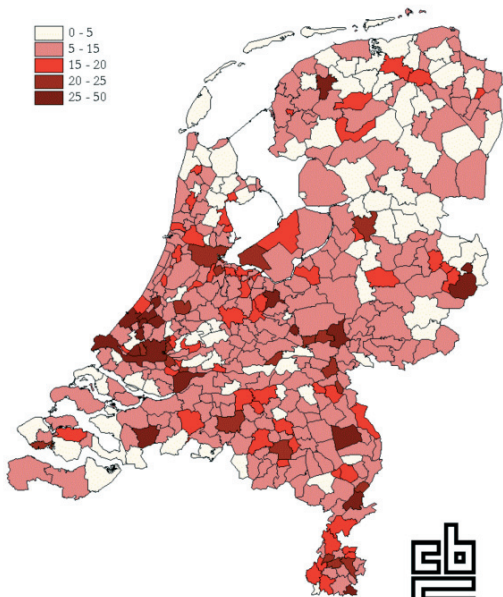

Centrum voor
Beleidsstatistiek
Onderzoek & microdata

10

Aantal vluchtelingen per 10000 inwoners per gemeente, 1/1/2008 1)

Een analyse van het CvB laat zien dat vluchtelingen redelijk verspreid over Nederland wonen, maar vaker in de stad dan daarbuiten.

Wisselen van rol

Els Hoogteijling

Een beetje vreemd voelde het wel aan, om op het moment dat ik bij het Centrum voor Beleidstatistiek vertrok, deze column te schrijven. Mijn vertrek maakt het verleidelijk om terug te blikken op wat er gebeurd is in de zeven jaar die ik bij het Centrum heb gewerkt. Maar hoewel daar heel veel over te vertellen valt, kijk ik liever vooruit.

Voorop staat dat we de inspiratie moeten vasthouden, die de externe klanten ons hebben gegeven. Het richten van de blik naar buiten kan het CBS veel waardering opleveren. Dat geldt uiteraard niet alleen voor het Centrum voor Beleidstatistiek. De website van het CBS bevat veel informatie voor specifieke doelgroepen, soms ondersteund door krachtige visualisaties. Een toepassing op mijn nieuwe werkterrein is de persoonlijke inflatiecalculator, waarmee iedereen de 'inflatie' kan berekenen die hoort bij het persoonlijke uitgavenpatroon.

Intern zullen de banden tussen het Centrum en de andere sectoren van het CBS moeten worden verstevigd. Dat komt uiteraard van twee kanten. Zo zal ik in het komende jaar de bestanden van de Huurenquête aan de bestandscatalogus van het Centrum toevoegen. Ik ben heel benieuwd hoe het is om in de rol van klant en leverancier met het Centrum samen te werken. Misschien dat we daar beiden nog iets van kunnen leren.

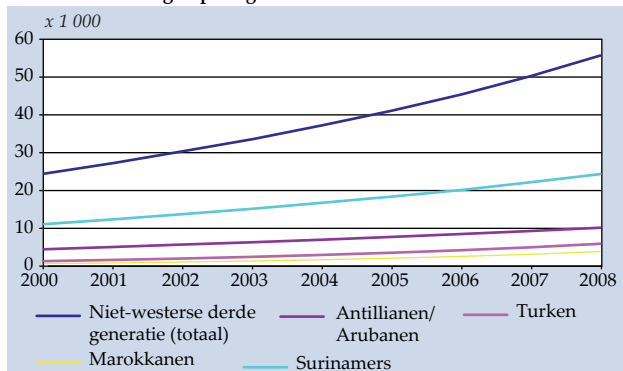
De niet-westerse derde generatie in beeld gebracht

Tirza König en Mariëtte Goedhuys

Naar de eerste en tweede generatie niet-westerse allochtonen is al veel onderzoek gedaan, maar over de derde generatie is weinig bekend. In opdracht van het ministerie van VROM heeft het CvB een verkennend onderzoek naar deze bevolkingsgroep gedaan.

De niet-westerse derde generatie heeft ouders die in Nederland zijn geboren, maar minimaal één grootouder die geboren is in een niet-westers land. Omdat beide ouders in Nederland zijn geboren, behoren zij volgens de officiële CBS-definitie tot de autochtone bevolking en verdwijnen zij uit de statistieken over allochtonen. In 2008 woonden er in Nederland 1,8 miljoen niet-westerse allochtonen van de eerste en tweede generatie en ruim 55 duizend personen die tot de niet-westerse derde generatie behoorden. Hoewel de omvang van de niet-westerse derde generatie nu nog gering is, neemt deze wel snel toe. De jaarlijkse groei ligt rond de 11 procent waardoor de omvang van de niet-westerse derde generatie sinds 2000 meer dan verdubbeld is.

1. Groei van de niet-westerse derde generatie in aantal personen, naar herkomstgroepering

Bijna de helft van de niet-westerse derde generatie is van Surinaamse afkomst. De omvang van de derde generatie van Turkse of Marokkaanse afkomst is nog zeer gering. De oorzaak hiervan ligt in de ontwikkeling van de migratie van deze bevol-

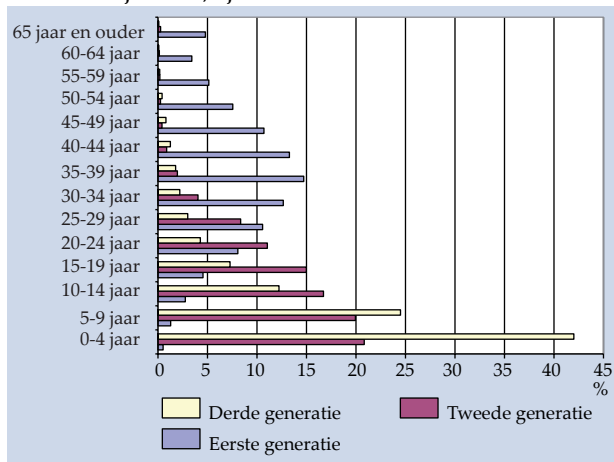
kingsgroepen. Hoewel de eerste Turkse en Marokkaanse 'gastarbeiders' in de jaren zestig naar Nederland kwamen, werd dit aanvankelijk gezien als een tijdelijke oplossing voor krapte op de arbeidsmarkt. De gezinshereniging met vrouw en kinderen kwam pas later in de jaren zeventig en tachtig op gang. Een groot deel van de kinderen uit deze eerste generatie Turkse en Marokkaanse gastarbeiders is niet in Nederland geboren en wordt daarom zelf ook tot de eerste generatie allochtonen geteld.

De leeftijdsopbouw van de niet-westerse derde generatie is erg scheef. Het is een jonge bevolkingsgroep: bijna 80 procent van de niet-westerse derde generatie is jonger dan 15 jaar. In het verkennende onderzoek heeft het CvB verschillende kenmerken van de

niet-westerse derde generatie onderzocht, onder andere de arbeidsmarkt- en uitkeringspositie. Daaruit blijkt dat de niet-westerse derde generatie van 15-44 jaar vaker een baan heeft dan de eerste of tweede generatie allochtonen in deze leeftijdscategorie. Ook heeft de niet-westerse derde gene-

ratie minder vaak een uitkering. Vanwege de scheve leeftijdsopbouw adviseert het CvB het onderzoek over 10 jaar te herhalen waarbij dan meer uitsplitsingen kunnen worden gemaakt naar herkomstgroeperingen en meer verdiepende kenmerken kunnen worden opgenomen.

2. Percentage eerste generatie niet-westerse allochtonen naar leeftijdsklasse, 1 januari 2008

Symposium

“In cijfers gevangen - Criminaliteit en sociale veiligheid”

Op dinsdag 20 april 2010 organiseert het CBS een symposium over verschillende aspecten van criminaliteit en sociale veiligheid. Er wordt ingegaan op de data die het CBS over deze onderwerpen verzamelt en de statistieken die hiervan worden gemaakt. Referenten vanuit wetenschap en beleid buigen zich over de toepasbaarheid van de gegevens in de praktijk en mogelijke verbeteringen. Een ieder die zich professioneel bezighoudt met criminaliteit, criminaliteitsbestrijding en sociale veiligheid is van harte uitgenodigd het symposium bij te wonen. Het volledige programma vindt u op de website van het CBS. Bent u geïnteresseerd? Dan kunt u zich via de website ook aanmelden.

Barometer brengt integratie vluchtelingen in beeld

Frank van der Linden

Vluchtelingenwerk Nederland is een organisatie die vluchtelingen helpt bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland. Daarnaast vergroten zij het draagvlak voor vluchtelingen en asielzoekers. De Integratiebarometer geeft inzicht in de diverse aspecten van de integratie van vluchtelingen.

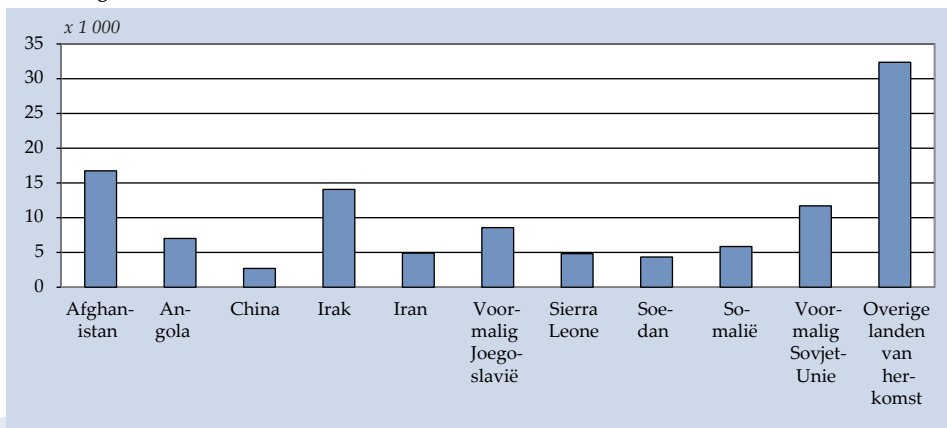
Het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) heeft in samenwerking met onderzoeksbureau Regioplan cijfers geleverd voor deze barometer in opdracht van Vluchtelingenwerk Nederland. Door het koppelen van databestanden is er een beeld geschetst van de totale groep vluchtelingen, in het bijzonder op het gebied van demografische samenstelling, arbeidsparticipatie, woonomgeving en verhuisbewegingen. Regioplan heeft vluchtelingen geïnterviewd en het uiteindelijke onderzoeksrapport geschreven. Het rapport is eind vorig jaar tijdens een persconferentie in Nieuwspoor aangeboden aan Ineke van Gent,

voorzitter van de Vaste Kamercommissie voor WWI (Wonen, Werken en Integratie).

Afghanistan en Irak

Voor de integratiebarometer is de groep vluchtelingen onderzocht die op 1 januari 2008 in Nederland woonde, tussen 1 januari 1998 en 1 januari 2008 asiel heeft aangevraagd en genaturaliseerd is of beschikt over een verblijfsstatus. Op 1 januari 2008 waren er ruim 70 duizend van dergelijke vluchtelingen in Nederland. Hiervan kwam driekwart de eerste vier jaar van de onderzoeksperiode Nederland binnen. Een groot

Vluchtelingen¹⁾ naar land van herkomst

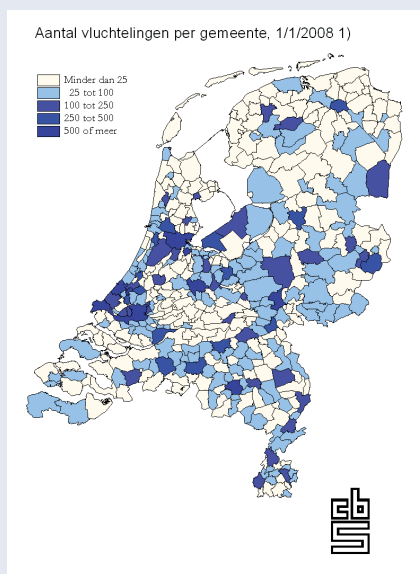
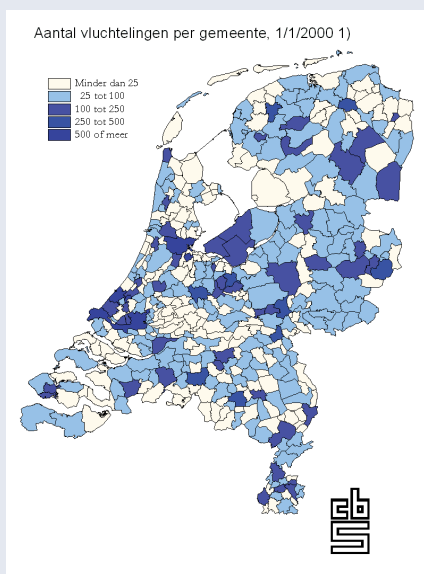
¹⁾ Personen die in 1/1/1998 - 1/1/2008 een verblijfsstatus hebben gekregen en op 1/1/2008 in Nederland wonen
Bron: CBS

deel is afkomstig uit Afghanistan en Irak. Eind jaren negentig kwamen er veel vluchtelingen uit de voormalige Sovjet Unie, waar het toen onrustig was. De overige landen van herkomst van vluchtelingen betreffen voornamelijk andere Aziatische en Afrikaanse landen.

Spreiding

Om de verhuisbewegingen van vluchtelingen

verder te onderzoeken is de groep vluchtelingen bekeken die al enige tijd in Nederland verbleef, namelijk vóór 2000. Het gaat hier om 26 duizend personen. Tussen 1998 en 2008 trokken relatief veel vluchtelingen naar de grote steden, maar ook daarbuiten blijven nog grote aantallen vluchtelingen wonen. De trek naar de grote steden door vluchtelingen is echter minder groot dan bij (andere) niet-westerse allochtonen.

¹⁾ Personen die in 1/1/1998 - 1/1/2008 een verblijfsstatus hebben gekregen, op 1/1/2008 in Nederland wonen en zich voor 1/1/2000 zich in Nederland vestigden

Bron: CBS

Gewijzigde samenstelling ondernemingsgroepen leidt tot betere ontsluiting registers

Met ingang van 2010 worden de ondernemingsgroepen bij het CBS anders samengesteld. Daarmee wordt beter aangesloten op de systematiek bij de Belastingdienst en kunnen bestaande registraties van andere overheidsinstellingen en dan vooral die van de Belastingdienst zelf, beter dan voorheen worden ontsloten voor het statistische proces.

Wat is een ondernemingsgroep en wat verandert er?

Als meerdere BV's, VOF's e.d. onderdeel uitmaken van een groep, wil het CBS die ook als groep in de statistiek opnemen. Het CBS noemt dat een ondernemingsgroep.

Tot 2010 stelde het CBS zijn ondernemingsgroepen samen op basis van informatie van de Kamers van Koophandel. Daarbij werden alleen bedrijven die een 100% zeggenschapsrelatie hebben tot één groep gerekend. De Belastingdienst neemt bij de afbakening ook belangen vanaf 51% mee.

Het CBS past zijn groepssamenstelling hier nu op aan.

Gevolgen voor de uitkomsten van statistieken

Door deze veranderingen in de eenheid van waarneming kunnen onderbrekingen in de tijdsreeksen ontstaan. In welke mate dit gebeurt kan per statistiek en branche verschillen. Vanzelfsprekend doet het CBS zijn uiterste best de onderbrekingen zo veel mogelijk te beperken en als mogelijk, te repareren.

Gevolgen voor microbestanden

De verandering in het samenstellen van ondernemingsgroepen kan ook gevolgen hebben voor de vergelijkbaarheid van microbestanden over de jaren heen. Omdat er andere eenheden geëquireerd worden, kan met name het panelonderzoek bemoeilijkt worden.

Sinds kort beschikbaar

Via het Centrum voor Beleidsstatistiek zijn databestanden van het CBS voor onderzoekers beschikbaar. Aan het gebruik van deze CBS-microdata is een aantal voorwaarden verbonden. De onderstaande thema's zijn nieuw in de catalogus. Een volledig overzicht van de beschikbare microdata vindt u op: <http://www.cbs.nl/microdata>.

Naam databestand	Periode
LINH-cliënten	2002–2007
LINH-episode	2002–2007
LINH-verrichtingen	2006 en 2007
Statistiek reïntegratie door Gemeenten (SRG)	2009-eerste halfjaar

Tijdelijk sectorhoofd: Henk Goettsch

Per direct is Henk Goettsch het Centrum voor Beleidsstatistiek tijdelijk komen versterken. Hij neemt de functie van Frans Hoeve waar tot een waardige opvolger voor Frans is gevonden. Het is nog niet bekend hoe lang hij bij het CBS blijft. Henk heeft

eerder tijdelijk bij het CBS functies vervuld. Henk heeft bedrijfseconomie gestudeerd, is interim manager en woont in Amsterdam.

Hij zal 3 dagen per week aanwezig zijn: op dinsdag, donderdag en op vrijdag.

Kwantitatieve onderbouwing van beleid

Pascal van den Berg

Ewald Riks en Ron Heijkant, opdrachtgevers van het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) en werkzaam bij de projectdirectie Veiligheid begint bij Voorkomen (VbbV) van het Ministerie van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, nemen een toenemende belangstelling waar voor het kwantificeren van beleidsvraagstukken. Om beleid te onderbouwen en effecten van beleidskeuzes te meten worden steeds vaker statistieken gebruikt.

VbbV heeft het CvB daarom gevraagd in samenwerking met het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie (WODC) een bevragsingsapplicatie te ontwikkelen. Deze applicatie bevat een grote hoeveelheid aan cijfers op het gebied van veiligheid en rechtsbescherming, die continu worden geactualiseerd. De applicatie is een middel dat gebruikt wordt door beleidsmedewerkers die zich bezig houden met vraagstukken over veiligheid en rechtsbescherming. De gebruikers kunnen hierin cijfers vinden die van toepassing zijn op hun beleidsterrein.

Enige tijd geleden is de applicatie de lucht in gegaan. De gebruikers hebben kennis gemaakt met de applicatie door middel van instructiebijeenkomsten, die door het CvB en het WODC zijn verzorgd. Afhankelijk van de informatiebehoefte van gebruikers zullen in de toekomst nieuwe indicatoren worden toegevoegd. Ron neemt een toenemende behoefte aan kwantitatieve onderbouwing van beleid waar:

“Beleidsmedewerkers dienen op een snelle en makkelijke manier toegang te hebben tot betrouwbare cijfers. Cijfers maken het mogelijk beleid te onderbouwen en effecten van beleid te meten. De bevragsingsapplicatie geeft gebruikers toegang tot dergelijke cijfers”.

Dit project is anders dan de meeste opdrachten die het CvB uitvoert, met name vanwege de samenwerking met het WODC. In dit project is het WODC verantwoordelijk voor de technische aspecten van de applicatie, zoals de bouw en het onderhoud van het systeem. Het CBS verzorgt de cijfers. Over de samenwerking tussen het WODC en het CBS is Ron tevreden: “De werkzaamheden worden prima onderling afgestemd en door regelmatig overleg is er duidelijkheid over de voortgang”.

Door dit project is Rons beeld van het CBS veranderd: “Ik was niet op de hoogte dat er maatwerkopdrachten voor externe partijen worden uitgevoerd. Ik denk dat het CvB daarmee prima voorziet in de groeiende aan beleidsstatistieken”.

Wist je dat...

- » voor gemeenten tegen geringe kosten uitkomsten over het gebruik van kinderopvang kunnen worden berekend? Uw gemeente kan nog deelnemen!
- » er in 2009 door het CvB 64 onderzoeksopdrachten voor klanten zijn uitgevoerd? Meer dan twee keer zo veel als in 2007.
- » het Data Service Centrum (DSC) nu deel uitmaakt van CvB?
- » historische bestanden van de Arbeidskrachtentelling (1975–1985) zijn gestandaardiseerd, van metadata zijn voorzien en in het DSC zijn opgeslagen?
- » Els Hoogteijling sinds 1 januari werkt bij de afdeling Consumentenprijzen van het CBS?
- » het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) 2007 inmiddels beschikbaar is? Het CvB kan op verzoek op maat gesneden bestanden met variabelen uit het SSB aanbieden.
- » de CVB-pagina op internet binnenkort ook in het Engels beschikbaar komt.

Nieuwe relatiebeheerder: Ruurd Schoonhoven

Per 1 januari 2010 is Ruurd Schoonhoven het Centrum voor Beleidsstatistiek komen versterken. Als relatiebeheerder neemt hij de werkzaamheden over van Gerhard Meinen die inmiddels een andere functie binnen het Centrum vervult. Ruurd is, na een academische loopbaan op het gebied van de biomedische fysica, sinds 2004 werkzaam bij het CBS, tot voor kort als trekker van het CBS-speerpunt Lange Tijdreeksen. Samen met de andere relatiebeheerders zal hij zich inzetten voor het faciliteren en verder ontwikkelen van het microdata-onderzoek, met economie en gezondheid als voornaamste aandachtsgebieden.

Colofon

Bent u na het lezen van deze nieuwsbrief geïnteresseerd in de diensten van het Centrum voor Beleidsstatistiek? Neem dan contact met ons op via: cvb@cbs.nl.

of kijk op:

www.cbs.nl/cvb

www.cbs.nl/microdata

Voor algemene inlichtingen over het CBS:

Telefoon 088-5707070

Internet www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Centrum voor Beleidsstatistiek,
november 2009